

ἔθλους, ἀνοίγοντες νέαν ὁδὸν εἰς τὴν δημόσιον ἐκπαίδευσιν. Ἐσημείωσά τινες τῶν αἰτιῶν τῆς εὐτυχοῦς ταύτης μεταβολῆς καὶ πολλάκις παρένεβαλον ἡγεμόνας, διερμηνεῖς τῆς ὀθωμανικῆς Πύλης καὶ πρίγκηπας Ἑλλήνας, ὡς συντελέσαντας εἰς τὴν ἐκτέλεσιν σχεδίου τινὸς τοσοῦτον εὐρυχώρου, ὡς τὸ τῆς ἀναγεννήσεως τῆς Ἑλλάδος. Οἱ διάφοροι οὗτοι πρίγκηπες Ἑλληνες ἐλέγοντο γενικῶς Φαναριῶται· ὅθεν νομίζω σκόπιμον νὰ τελειώσω τὸ ἔργον ἐξιστορῶν συντόμως τὸ σπουδαῖον τοῦτο μέρος τοῦ ἐθνικοῦ σώματος. Εἰδήσεις τινὲς σφαιραῖ καθ' ἑαυτὰς καὶ ὅλως ἀντιθέτου γνώμης ἦσαν ἐκ διαλειμμάτων περὶ αὐτῶν διαδεδομένα ἐν Εὐρώπῃ. Περιηγηταὶ προκατειλημμένοι ἐπίστευον ἀνεξετάστως τὰς πιθανολογουμένας αὐτὰς ἰδέας καὶ ἐπανελάμβανον κατὰ τινεὶς ζηλοτύπους τὰς αὐτὰς συκοφαντίας κατὰ τῶν οἰκογενειῶν τοῦ Φαναρίου. Ἐν τοσοῦτῳ ὅμως οἱ Φαναριῶται οὗτοι ἦσαν ἐκείνοι, οἵτινες ἐπηγρῦπνουν συνεχῶς εἰς τὰ συμφέροντα τοῦ ἔθνους· αὐτοὶ ἐνησχολοῦντο περὶ τῶν ὑπουργικῶν ὑποθέσεων τῆς τουρκικῆς διοικήσεως, αὐτοὶ διεπραγματεύοντο σχεδὸν πάσας τὰς διπλωματικὰς σχέσεις τῶν χριστιανικῶν δυνάμεων, αὐτοὶ μόνοι εἶχον τὰς ἡγεμονίας